

KẾ - TẾ

DANH TỪ CHÍNH TRỊ KINH TẾ HỌC

(GIẢI THÍCH SƠ LƯỢC CÁC DANH TỪ
TRONG SÁCH « GIÁO KHOA CHÍNH TRỊ KINH TẾ HỌC »)

NHÀ XUẤT BẢN SỰ THẬT
HÀ-NỘI — 1958

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

Hà V-D6/3542

MỤC LỤC

GIẢI THÍCH CÁC DANH TỪ TRONG LỜI DẪN

	Trang		Trang
Lao động	9	Tiêu dùng	17
Đối tượng lao động	10	Phân phối	18
Tư liệu lao động	10	Trao đổi.	19
Công cụ sản xuất	11	Cơ sở.	20
Tư liệu sản xuất	12	Thượng tầng kiến trúc . .	21
Lực lượng sản xuất của xã hội	12	Hình thái xã hội	22
Quan hệ sản xuất	14	Quy luật kinh tế	23
Phương thức sản xuất . . .	15	Phạm trù kinh tế.	25

PHẦN THỨ NHẤT

CÁC PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT TRƯỚC CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

CHƯƠNG I. — PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT CỦA CÔNG XÃ NGUYÊN THỦY

Chế độ thị tộc	29	Bóc lột	32
Phân công xã hội.	31	Công xã nông thôn	33

CHƯƠNG II. — PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT CỦA CHẾ ĐỘ CHIẾM HỮU NÔ LỆ

Chế độ nô lệ theo chế độ phụ quyền	35	Sản phẩm tất yếu và sản phẩm thặng dư . . .	39
Kinh tế tự nhiên	36	Trang trại lớn của quý tộc La-mã.	40
Kinh tế hàng hóa	37	Sự đối lập giữa lao động chân tay và lao động trí óc. .	41
Dân tự do	38	Lệ nông	42

CHƯƠNG III. — PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT PHÒNG KIẾN

Trang

Trang

Đất phong. Lĩnh địa		Thủ công nghiệp gia đình .	49
cha truyền con nối	44	Phường hội.	50
Cường bức siêu kinh tế.	44	Thương nhân bao mua	
Địa tô phong kiến	46	(chủ bao mua)	51
Thuế một phần mười	48	Tích lũy nguyên thủy tư bản	52

PHẦN THỨ HAI

PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT TƯ BẢN CHỦ NGHĨA

A — CHỦ NGHĨA TƯ BẢN TRƯỚC LŨNG ĐOẠN

CHƯƠNG IV. — SẢN XUẤT HÀNG HÓA — HÀNG HÓA VÀ TIỀN TỆ

Hàng hóa	57	Tiền tệ	74
Giá trị sử dụng.	59	Thước đo giá trị. Tiêu chuẩn	
Giá trị trao đổi.	60	giá cả.	76
Giá trị.	62	Phương tiện lưu thông.	78
Lao động cụ thể. Lao động		Phương tiện cất trữ.	79
trừu tượng.	63	Phương tiện thanh toán.	80
Lao động tư nhân. Lao động		Tiền tệ thế giới.	82
xã hội	65	Giá cả.	83
Thời gian lao động xã hội tất		Tiền đức	84
yếu	66	Quy luật lưu thông tiền tệ	86
Năng suất lao động.	68	Tiền giấy	87
Lao động giản đơn. Lao động		Lạm phát.	88
phức tạp.	69	Quy luật giá trị.	90
Cường độ lao động.	70	Bán vật giá cả hàng hóa	92
Hình thức giá trị	71		

CHƯƠNG V. — HIỆP TÁC GIẢN ĐƠN TƯ BẢN CHỦ NGHĨA VÀ CÔNG TRƯỜNG THỦ CÔNG

Hiệp tác giản đơn tư bản chủ		Kinh tế điều dịch.	100
nghĩa.	95	Chế độ công dịch.	101
Công trường thủ công tư bản			
chủ nghĩa.	97		

CHƯƠNG VI. — THỜI KỲ MÁY MÓC CỦA CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

Cách mạng công nghiệp	103	Kỷ luật lao động.	107
Công nghiệp hóa tư bản chủ			
nghĩa.	105		

CHƯƠNG VII. — TƯ BẢN VÀ GIÁ TRỊ THẶNG DƯ — QUY LUẬT KINH TẾ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA TƯ BẢN

	Trang		Trang
Chế độ sở hữu tư bản chủ nghĩa.	109	Giá trị thặng dư.	117
Lao động làm thuê.	111	Ngày lao động.	118
Sức lao động. Hàng hóa sức lao động.	112	Tư bản.	119
Thời gian lao động tất yếu và thời gian lao động thặng dư. Lao động tất yếu và lao động thặng dư.	115	Tư bản bất biến và tư bản khả biến.	121
		Tỷ suất giá trị thặng dư.	122
		Giá trị thặng dư tuyệt đối và giá trị thặng dư tương đối.	123
		Giá trị thặng dư siêu ngạch.	125

CHƯƠNG VIII. — TIỀN LƯƠNG

Giá cả sức lao động.	128	Tiền lương tính theo sản phẩm.	133
Giá cả lao động.	129	Chế độ tiền lương hút máu.	135
Tiền lương tính theo thời gian.	131	Tiền lương danh nghĩa. Tiền lương thực tế.	137

CHƯƠNG IX. — TÍCH LŨY TƯ BẢN VÀ BÀN CÙNG HÓA GIAI CẤP VÔ SẢN

Tái sản xuất.	140	Hậu bị quân công nghiệp.	151
Tái sản xuất tư bản chủ nghĩa giản đơn.	141	“Thuyết nhân khẩu” của Mác-tuýt.	153
Tái sản xuất tư bản chủ nghĩa mở rộng.	144	Bàn cùng hóa tương đối và bàn cùng hóa tuyệt đối của giai cấp vô sản.	156
Tích lũy tư bản.	146	Mâu thuẫn cơ bản của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.	158
Cấu thành hữu cơ tư bản.	148		
Tích tụ tư bản và tập trung tư bản.	149		

CHƯƠNG X. — TUẦN HOÀN VÀ LUÂN CHUYỂN CỦA TƯ BẢN

Tuần hoàn tư bản.	161	Tư bản cố định và tư bản lưu động.	169
Ba hình thức của tư bản công nghiệp: Tư bản-tiền bạc, Tư bản sản xuất, Tư bản-hàng hóa.	163	Hao mòn hữu hình và hao mòn vô hình.	171
Luân chuyển tư bản.	165	Khấu trừ hao mòn.	172
Thời gian sản xuất.	167	Tỷ suất giá trị thặng dư hàng năm.	173
Thời gian lưu thông.	168		

CHƯƠNG XI. — LỢI NHUẬN TRUNG BÌNH VÀ GIÁ CẢ SẢN XUẤT

	Trang		Trang
Chi phí sản xuất tư bản chủ nghĩa.	175	Lợi nhuận trung bình	181
Lợi nhuận, tỷ suất lợi nhuận	177	Giá cả sản xuất.	184
Sự cạnh tranh trong một ngành và sự cạnh tranh giữa các ngành	178	Quy luật xu hướng giảm sút của tỷ suất lợi nhuận chung (hay trung bình)	186

CHƯƠNG XII. — TƯ BẢN THƯƠNG NGHIỆP VÀ LỢI NHUẬN THƯƠNG NGHIỆP

Tư bản thương nghiệp	189	Sở giao dịch hàng hóa	197
Lợi nhuận thương nghiệp	192	Mậu dịch đối ngoại.	199
Chi phí lưu thông.	195		

CHƯƠNG XIII. — TƯ BẢN CHO VAY VÀ LỢI TỨC CHO VAY. LƯU THÔNG TIỀN TỆ

Tư bản sinh lợi tức: tư bản cho vay nặng lãi, tư bản cho vay	201	Thị giá cổ phiếu	219
Chính sách tự do mậu dịch.	204	Chứng khoán có giá.	220
Chính sách thuế quan bảo hộ.	205	Sở giao dịch chứng khoán.	222
Lợi tức, tỷ suất lợi tức	207	Con số cổ phiếu khống chế	225
Tin dụng thương nghiệp. Tin dụng ngân hàng.	210	Lợi nhuận sáng lập	226
Ngân hàng.	212	Tư bản giả tưởng	227
Nghịệp vụ nhận gửi. Nghịệp vụ cho vay.	214	Chế độ tiền tệ kim thuộc	228
Ký phiếu khấu trước.	216	Chế độ hai bản vị.	230
Lợi nhuận ngân hàng.	216	Chế độ một bản vị, chế độ bản vị vàng.	231
Công ty cổ phần.	218	Tiền tệ tin dụng.	232
Tiền lời cổ phần.	219	Vàng dự trữ.	234
		Việc cải cách tiền tệ của các nước tư bản.	236

CHƯƠNG XIV. — ĐỊA TÔ. QUAN HỆ RUỘNG ĐẤT DƯỚI CHẾ ĐỘ TƯ BẢN CHỦ NGHĨA

Địa tô tư bản chủ nghĩa	238	Địa tô cấp sai	243
Sự lũng đoạn quyền tư hữu ruộng đất	240	Sự lũng đoạn của kinh doanh tư bản chủ nghĩa về ruộng đất	246
Tiền tô	241		

	Trang		Trang
Thâm canh. Quảng canh	247	Giá cả ruộng đất	254
« Quy luật ruộng đất ngày càng mất dần màu mỡ »	249	Địa tô lũng đoạn	255
Địa tô tuyệt đối	251	Thuyết « Kinh tế tiểu nông vững chắc »	256
		Quốc hữu hóa ruộng đất	257

CHƯƠNG XV. — THU NHẬP QUỐC DÂN

Tổng sản phẩm xã hội	261	Ngân sách Nhà nước	267
Thu nhập quốc dân	262	Thuế. Thuế trực thu, thuế gián thu	370
Sự phân phối thu nhập quốc dân	265	Công trái	271

CHƯƠNG XVI. — TÀI SẢN XUẤT TƯ BẢN XÃ HỘI

Tư bản xã hội	274	Trạng thái vô chính phủ của nền sản xuất tư bản chủ nghĩa	277
Hai khu vực lớn của sản xuất xã hội	275		

CHƯƠNG XVII. — KHỦNG HOẢNG KINH TẾ

Khủng hoảng kinh tế	279	Tính chất chu kỳ của tái sản xuất tư bản chủ nghĩa	283
Thuyết « Tiêu dùng không đủ »	281	Khủng hoảng nông nghiệp	286

B. — CHỦ NGHĨA TƯ BẢN LŨNG ĐOẠN — CHỦ NGHĨA ĐỂ QUỐC

CHƯƠNG XVIII. — CHỦ NGHĨA ĐỂ QUỐC, GIAI ĐOẠN TỐT CÙNG CỦA CHỦ NGHĨA TƯ BẢN. QUY LUẬT KINH TẾ CƠ BẢN, CỦA CHỦ NGHĨA TƯ BẢN LŨNG ĐOẠN

Lũng đoạn	289	Tư bản thừa	301
Các-ten. Xanh-di-ca	292	Lũng đoạn quốc tế	303
Liên hợp chế	294	Quân sự hóa kinh tế quốc dân	305
Tờ-rớt	295	Giá cả lũng đoạn	307
Côn-xơ-ti-om	296	Bán phá giá	309
Tư bản tài chính. Đầu s tài chính	298	Cánh kéo	311